

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus
Tractatus de Prædestinatione, de Trinitate, de Angelis, & de homine

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. IV. Aliud argumentum solvitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77146](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77146)

mul & supernaturalem, est dispositio ad gratiam, concedo: ut naturalem tantum, nego. Similiter distinguo Consequens: Ergo si puer ad usum rationis perveniens, possit cum solo auxilio ordinis naturalis, in Deum ut ultimum finem naturalem & supernaturalem se convertere, poterit ex viribus naturæ ad gratiam se disponere, concedo. Si possit solum se convertere in Deum ut auctorem naturæ, nego.

Instabis: In statu elevationis naturæ humanæ ad ordinem supernaturalem, homo non potest se convertere in Deum ut finem naturalem, nisi etiam se convertat in Deum ut finem supernaturalem, sicut docent nostri Thomistæ in Tractatu de gratia: Ergo si puer ad usum rationis perveniens, cum solo auxilio entitativè naturalis, possit in Deum ut finem naturalem se convertere, poterit etiam cum eodem auxilio se convertere in Deum ut auctorem supernaturalem.

Respondeo distinguendo Antecedens. Non potest &c. in sensu composito, seu potènti, consequenti, & habente suum effectum, concedo Antecedens. In sensu diviso, seu potèntia antecedente & ab actu separata, nego Antecedens, & Consequentiam.

Quamvis ergo conversio actualis in Deum ut finem naturalem, sit semper conjuncta cum conversione in illum ut finem supernaturalem, potèntia tamen proxima & completa ad primam conversionem, potest esse sine potèntia proxima & completa ad alteram: unde quamvis necesse sit quòd in eodem instanti in quo datur auxilium efficax ad unam conversionem, detur etiam efficax in ordine ad aliam, non tamen requiritur quòd quicumque habet auxilium sufficiens ad conversionem naturalem, habeat etiam ad supernaturalem: in hoc enim distinguitur auxilium efficax à sufficienti, quòd tamen dat possibilitatem consequentem, seu applicatam ad actum, & cum illo indissolubiliter conjungitur; alterum verò tribuit solum possibilitatem antecedentem, carentem applicatione ad actum, & ab illo separatur.

§. IV.

Aliud argumentum solvitur.

Obijciunt ultimò quidam Recentiores, cum Antonio Richardo, seu Stephano Dechamps, Jesuita, cujus supra meminimus: Calvinus, & alii heterodoxi, gratiam sufficientem communem, seu omnibus hominibus generaliter concessam, repudiant, eamque Pelagianismum redolere, & ex fecibus Scholasticorum hauritam esse conclamant. Imò Calvinus lib. 2. instit. cap. 1. num. 6. ejus assertores, phreneticos appellat: Phreneticos (inquit) nihil moror, qui gratiam pariter & promiscuè expostam esse garrunt. Ergo qui gratiam illam communem rejiciunt, Calvinus, & alii hujus temporis hæreticis, patrocinari videntur.

Respondeo primò idem argumentum retorquendo in Adversarios. Nam olim Faustus, & alii Semipelagiani, hanc gratiam communem & omnibus generaliter concessam docebant, ut constat ex D. Prospero in Epist. ad Augustinum & in carmine de ingratia cap. 10. ubi alloquens Semipelagianos, habet hos versus.

*Gratia qua Christi populus sumus, hoc cohibetur
Limite vobiscum, & formam hanc adscribitis illi:*

Tom. II.

4 *Ut tunc vos vocet illa quidem, invitetque, nec ullum
Præteriens, studeat communem afferre salutem
Omnibus, & totum peccato absolvere mundum.*

Item Faustus in libris de gratia & libero arbitrio, in eos qui hanc gratiam omnibus communem negabant, acriter invehitur, eosque Gentiles, impios, & hæreticos, in sulcè appellat. Nam lib. 1. cap. 3. Sic habet: *Nunc veniendum est ad illos, qui dum gratiam aliis dari, aliis negari asserunt, munus gratiæ cum Pelagio perdididerunt.* Et cap. 17. *Ille verò impius est, qui eam (scilicet gratiam) non omnibus ingeri, non omnibus restatur impendit.* Eandem gratiam omnibus communem, & voluntati humanæ subditam, & ab ea quantum ad efficaciam & usum dependentem, docent his temporibus Arminiani & Sociniani, qui (teste P. Francisco à S. Augustino Macedo, Franciscano, in libro cui titulus est: *Mens divinitus inspirata Sanctissimo Patri Domino nostro Innocentio X. super quinque propositiones Cornelii Jansenii*) à Calvinismo, ad Semipelagianismum transferunt. Ergo ut à Semipelagianorum semitis recedatur, non debet gratia illa omnibus communis admitti, sed à Christianorum scholis relegari.

Quòd si Adversarii respondeant, Faustus & alios veteres ac novos Semipelagianos, non errasse eò quòd gratiam illam communem docuerint; sed quia illam naturam subjiciebant, & assererebant eam dari intuitu bonorum operum naturalium, seu intuitu cujusdam fidei & bonæ voluntatis, quod in homine à natura, & ex viribus liberi arbitrii, esse existimabant. Similiter etiam nos respondemus, Calvinum, aliosque hujus temporis hæreticos; ab Antonio Richardo relatos, non errare, nec aliquam promereri censuram, ex eo præcisè quòd doceant gratiam Christi non esse omnibus hominibus generaliter concessam, nec ita communem, sicut legem, vel naturam, sed in aliis quæ huic doctrinæ Catholice malitiosè permiscerent. Mos enim solemnis omnium hæreticorum est, ut falsis vera, & vera falsis misceant, miscendoque perturbent omnia, quòd venenum quasi melle circumlitum, ab incautis cum lecuritate hauriatur. Unde hæreticorum doctrina lepræ jure confertur: quia ut ait Augustinus: *Nulla falsa doctrina est, qua non aliqua vera intermiscerit. Vera ergo falsis inordinatè permixta in una disputatione vel narratione hominis, tanquam in unius corporis colore apparentia, significant lepram, tanquam veris falsisque colorum fucibus humana corpora variantem atque maculantem.* Propter hoc idem Augustinus illud Psalmi 54. *Quoniam in multis erant mecum*, explicat de hæreticis, qui non in omnibus, sed in multis cum doctrina Ecclesiæ conveniunt, & in multis ab ea discedunt. Igitur propter errores qui in libris hæreticorum continentur, non debent veritates Catholice, quæ in eisdem libris inseruntur, rejici vel abnegari, sed potius oportet verum à falso, triticum à palea, aurum à terra, & pretiosum à vili separare: juxta illud Jeremix 15. *Si separaveris pretiosum à vili, quasi os meum eris.*

241

Ut ergo Doctrina Catholica Thomistarum, ab erroribus damnatis Calvini, factè secernatur, sciendum est tria potissimum in hac materia à Calvino & aliis heterodoxis edoceri. Primum est, non dari in Deo voluntatem antecedentem de salute omnium hominum, nec generalem in Christo redemptionem, per quam omnibus hominibus media ad salutem sufficientia præ-

242

Dis. unica art. 1.

Libro 1. quæst. 6. c. 46.

præparantur. Ex quo inferunt Christum pro solis electis esse mortuum, & pro illis solum media ad salutem necessaria præparasse. Secundò docent nullam in statu naturæ lapsæ dari gratiam sufficientem, & moraliter excitantem, sed solum gratiam efficacem & physicè prævenientem: ex quo etiam deducunt, Deum in statu naturæ lapsæ jubere hominibus impossibilia, homines peccare in eo quod vitare non possunt, & iustis interdum deesse gratiam quâ possint implere præcepta. Denique asserunt gratiam non omnibus hominibus indifferenter & promiscuè esse expositam, nec illam esse ita communem sicut naturam: multisque, præsertim illis quibus nunquam annunciatus est Christus, eam denegari. Duo priora hæretica sunt, & à Concilio Tridentino proscripita: tertium verò Catholicum, nec ab Ecclesia damnatum, sed liti ac disputationi Theologorum relictum. Imò ut supra vidimus, D. Augustinus in Epistola ad Vitalem: hanc propositionem, *Scimus gratiam Dei non omnibus hominibus dari*, inter præcipuas fidei regulas collocat: Sed hoc de gratia efficaci quâ aliquis de facto operatur, non potest intelligi: hanc enim gratiam Vitalis, & alii Pelagiani, quos ibi Augustinus impugnat, non dicebant esse omnibus communem, quin imò illam, ut infra ostendemus, omnino repudiabant, quia eam cum libero arbitrio conciliare non valebant. Ergo juxta Augustinianæ doctrinæ principia, nulla datur gratia sufficiens omnibus communis, & omnibus indifferenter exposita, qualem Recentiores admittunt. Unde falsum est illud quod ex Maldero Antverpiensi Episcopo refert idem Antonius Richardus in disp. de lib. arbit. libro 1. sect. 4. §. 1. sententiam scilicet illam, quæ adultis saltem omnibus, tribuit sufficientem gratiam quâ salvari queant, apud Hispanos, & ubique in Christianis Academicis adeo receptam esse, ut omnes D. Thomæ Discipuli, unanimes consensu illam doceant, & ita certam existiment, ut oppositum sine errore affirmari non valeat.

243. Non diffiteor quidem Thomistas, hæc duo tanquam certa fide tenenda unanimitè profiteri: omnibus scilicet, tam parvulis quàm adultis, media seu auxilia ad salutem sufficientia, per voluntatem Dei antecedentem, & generalem Christi redemptionem esse divinitus oblata, seu præparata, & omnibus iustis, instante aliquâ gravi tentatione, & alicujus præcepti supernaturalis obligatione, de facto collata & concessa. Cæterum quòd illa media seu auxilia omnibus indifferenter & promiscuè, etiam infidelibus & paganis, concedantur, ac in eis intrinsicè recipiantur, pauci sunt ex Schola D. Thomæ, qui huic adhærent sententiæ; imò (ut supra ostendimus) Bannez, Sumel, Gonzalez, Alvarez, Joannes à S. Thoma, Aravius, qui in Salmanticensi vel Complutensi Academia floruerunt, & Illustrissimus Dominus Godoy, qui primam Theologiæ Cathedram in eadem Salmanticensi Academia, summa cum laude nuper occupabat, & nunc, ob insignem quâ fulget eruditionem & sapientiam, Episcopali infulâ decoratus est; oppositum expressè docent, ut supra retulimus.

ARTICULUS VII.

An omnibus iustis, instante præcepti supernaturalis obligatione, semper auxilium sufficienter concedatur?

Certum & exploratum est apud omnes, auxilia sufficientia iustis, semper & quolibet momento à Deo non conferri, quia (ut supra annotavimus) auxilium sufficientis consistit, vel in bonis cogitationibus intellectus, ac passionibus voluntatis, vel in motione & qualitate supernaturali ad actus illos potentias animæ applicante: iusti autem non habent semper & singulis momentis hæc sanctas cogitationes, & pios affectus, seu divinas motiones, ut per quando dormiunt, vel etiam in vigilia, quando ad aliam negotia distracti sunt: Ergo non semper & quolibet momento auxilia sufficientia à Deo recipiunt. Quæritur ergo, an saltem pro eo tempore quo instat obligatio alicujus præcepti supernaturalis, talia auxilia semper illis à Deo concedantur? Pro resolutione.

Dico: Deum semper tribuere iustis auxilia sufficientia, pro eo tempore & loco quo instat alicujus præcepti supernaturalis obligatio.

Probatum primò ex nova Constitutione Innocentii X. hæreticos damnantis eos qui dicunt universaliter: *Aligna Dei præcepta iusti voluntatis & conantibus esse impossibilia, & deesse illis gratiam quâ possibilia sunt, id est sufficientem*. Idem definitur in Tridentino sess. 6. cap. 11. his verbis: *Nemo temerariâ illâ, & à Patribus sub anathemate prohibita voce uti debet: Dei præcepta hominibus sufficientia ad observandum esse impossibilia*.

Secundò probatur ex Concilio 2. Aranen. can. ultimo, sic loquente: *Hoc etiam secundam fidem Catholicam credimus, quod accepta per baptismum gratia, omnes baptizati, Christo auxiliante & cooperante, quæ ad salutem pertinent, possint & debeant, si fideliter laborare voluerint, adimplere*. Ergo nulli homini justo defunt auxilia ad salutem sufficientia.

Tertiò probatur ex Augustino de natura & gratia cap. 26. ubi exponens differentiam quæ inter medicum corpus sanantem, & Deum animam justificantem reperitur, sic ait: *Melior homo cum sanaverit hominem, jam de cætero sustentandum elementis & alimentis corporalibus, ut eodem sanitas apto subsidio convalescat atque per se Deo dimittitur, &c. Ipse autem Deus, cum ad perfectam sanitatem, hoc est ad perfectam vitam, justitiamque perduxerit, non deserit si non deserat,*

*ut pie semper justèque vivatur. Sicut enim veritas corporis, etiam plenissimè sanus, nisi candore lucis adjutus, non potest cernere: sic etiam homo, etiam perfectissimè justificatus, nisi æterna interposita divinitus adjuvetur, rectè non potest vivere: sanat ergo Deus, non solum ut delectat quod peccamus, sed ut præstet etiam ne peccemus. Hæc verba Augustini usurpat Tridentinum ubi supra, dicens: *Semel justificatos Deus gratiâ sua non deserit, nisi prius deseratur ab eis: quod quidem licet aliqui sic interpretentur, ut per gratiam justificantem non desinat Deus inhabitare peccatos, nisi prius ipsi per peccatum mortale, in instanti saltem naturæ, & in genere causæ materialis antecedente, deseruerint Deum: tamen**